

Érzékeny fogak, érzékeny szívek: Empátia a fogászati székekben

Fogas kérdések

*Különös tekintettel a súlyosan, halmozottan
sérült személyek esetében*

Balázs Luca

Juhos Gabriella

Gondviselés Háza Támogatott Lakhatás Szociális Hálózat

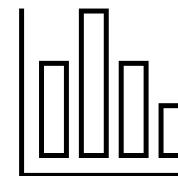
Jellemző problémák

- Fogápolási nehézségek
- Fontosság felismerésének hiánya
- Kihívást jelentő viselkedések
- Érzékenység
- Jogi akadályok
- Speciális körülmények szükségessége
- Kommunikációs akadályok
- Megjelenés

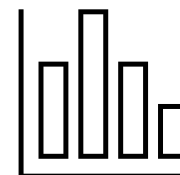
Fogápolási nehézségek

- Szájüregi betegségek gyakorisága
- A Down szindrómás páciensekre az ínybetegségek kialakulása és a fogcsikorgatás jellemző

Fogápolási nehézségek

- Autisták nem tűrnek idegen tárgyat a szájban
- Taktilis érzékenység
- Íz érzékenység
- Magasabb számban fordul elő a traumás balesetből származó sérülés

Fogápolási nehézségek

- Fizikai akadályozottság
- Deformitások

- Gyógyszer mellékhatások (pl. Xerostomia)
- Szülőktől jött, még menthető – intézetben születése óta, már sok fog hiányzik

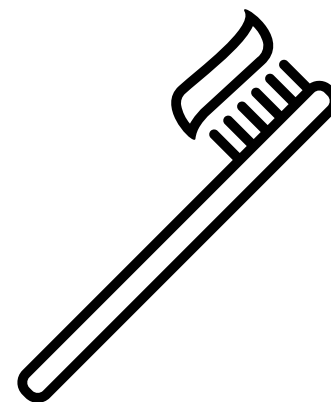
Fogápolási nehézségek

- Megfelelő testhelyzet megtalálása (kerekeszék, fekvő)
- Gyomorszonda
- Nem megfelelő táplálkozás
- Nem köpi ki a fogkrémet (fluorid?)
- Nem öblít (fluorosis)

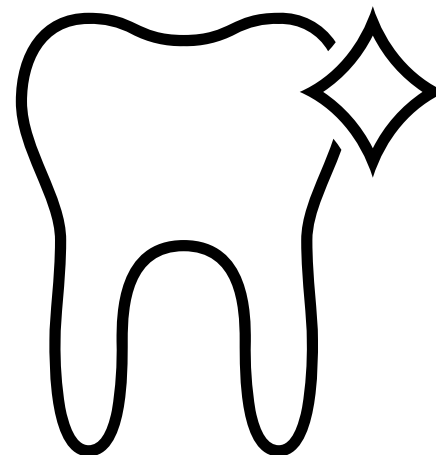
Lehetséges megoldások

- Adaptált fogkefe (speciális szög, fej, söрте)
- Kétfejű fogkefe
- Elektromos fogkefe
- Vastag nyél (harapás ellen)
- Visszaszámolás

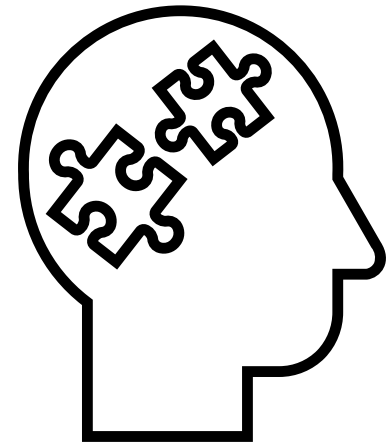
Fogápolás fontossága

- Felismerés hiánya
- Ismeretek hiánya
- Motiváció

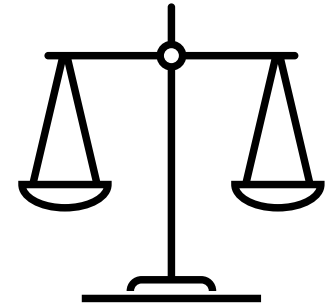
Kihívást jelentő viselkedés

- Várákozás
- Invazív beavatkozások
- Motoros manírok
- Érzékenység (szenzoros, bazális)

Jogi akadályok

- Hozzáférási probléma
- Törvényes képviselő
- Beavatkozások engedélyezése
- Elő- és utógondozás megszervezése
- Esélyegyenlőség sérülése
- Etikai szempontok fokozott figyelembe vétele

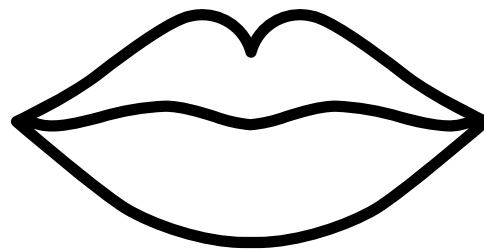
Speciális körülmények

- Infrastrukturális igény
- Akadálymentesítés (fekvő ellátott)
- Adaptált eszközök (speciális fogászati szék)
- AAK eszközök

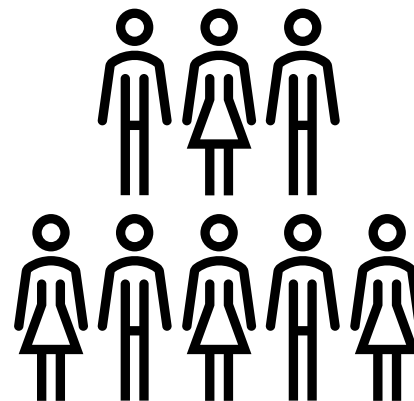
Kommunikációs akadályok

- Fájdalom jelzése
- Igények kifejezése
- Diszkomfort kifejezése
- Utasítások megértése

Megjelenés

- Társadalmi befogadás
- Esztétikai probléma
- Fogpótlás hiánya

DMFT-index

- Szuvas fogak száma egy adott populációban
- Szuvas-hiányzó-tömött fogak száma
- Egészséges gyerek pl. 2-0-1
- Fogyatékkal élő gyerek pl. 4-1-0
- Egészséges felnőtt 1-0-3
- Fogyatékkal élő felnőtt pl. 5-3-0

Probléma

- Fogászáton általában akut ellátás történik
- Nem szól, hogy fáj, emiatt már menthetetlen a fog
- Nehéz procedúra a szűrés (tömés, fogkő eltávolítás)
- Fogimplantátum nem jellemző
- Protézist nem tűri
- Pépes étrend a következmény

Kihívások és megoldások

- Az **akut** fogászati és **szájsebészeti ellátás** csaknem **megoldottnak** tekinthető.
- **Jó kapcsolatrendszer** alakult ki az értelmi fogyatékosokat segítő alapítványokkal és szervezetekkel.
- Óriási **szükséglet** mutatkozik a **prevenció** és a **gondozás** terén.
- A **centralizációs modell** tűnik a leghatékonyabb megoldásnak az ellátás megszervezésére.
- Összességében elmondható, hogy bár történt előrelépés a súlyos értelmi fogyatékosok fogászati ellátásában, még mindig jelentős kihívásokkal kell szembenézni ezen a területen.

Köszönjük a figyelmet!

Balázs Luca

balazs.luca@maltai.hu

Gondviselés Háza Támogatott Lakhatás Szociális
Hálózat – Intézményvezető

Juhos Gabriella

juhos.gabriella@maltai.hu

Gondviselés Háza Támogatott Lakhatás Szociális
Hálózat – Egészségügyi Koordinátor

